

Déli Hirlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A
„LUMINA”
csillárok
tisza bronzból, művészi
kivitelben
készülnek.

Városi lerakat: Spira & Drucker
butorüzlet, Lloydssor.
Gyár és iroda: IV., Török-utca 9.

Dagad a botrány

a magyarországi frankhamisítás ügyében. A botrány azért vert fel különösebb port az egész európai közvéleményben, mert olyan személyek és olyan közjogi méltóságok és fontos tisztségek betöltő egyének kompromittáltak, akikről nem lehet feltételezni, hogy a bünsön uton való pénzszerzés volt egyedüli céljuk. És ezért indokoltak azok a hírek, amelyek az egész csunya ügyben és ennek hátterében más okokat keresnek. Hogy mi volt a társaságnak célja, az a legnagyobb eréllyel megindított nyomozás ki fogja minden bizonnyal deríteni. Bethlen István magyar miniszterelnök, aki sokkal nehezebb helyzetben bölcseséggel kormányozta Magyarország hajóját, bizonyára végezni tud ezekkel az államrontókkal.

A magyarság egysége

Szlovénzkóban újra válságban van. Az a gyönyörű együttműködés, melyet a szövetségbe tömörült magyar pártok a legutolsó hónapokban kifejtettek és amely gyümölcseit a legutóbbi országos választásoknál termelte meg, veszélyben van. A konkolyhíntőknek, az egyéni hiúságukban sértetteknek bünsön aknamunkával sikerült az egységet felrobbantani. A cseh fővárosban fenntartott központi irodát megszüntetik, a közös politikai intézményeket likvidálják és minden közösséget megszüntetnek. Minden közösséget? Nem. Mert minden elvi nézeteltérés és véleménykülönbség dacára megegyeztek, hogy esetl- esetre együtt működnek a parlamentben, csak nem kötik le magukat semmiféle határozott szövetségi program mellé. És minden szomorúvalta mellett ennek az átkos magyar visszavonásnak van valami vigasztaló ebben. És bizonyosfokú politikai érettségre vall. Olyan, mint mikor a szegény házaspár elhatározta, hogy elválnak egymástól. De csak ágytól, mert az asztaltól való elválás anyagi megterhelését egyikük sem bírná el.

Aki nevetni akar

az olvassa el komolyan a csikszentmártoni főszolgabírónak, Gheorghe Gábor urnak, rendeletét, amelyet összes járásbeli községi jegyzőhöz intézett. A rendeletben a román nemzeti arculesapásának mondja, hogy a hivatalos közegek a székelv évszázados családneveket még mindig nem romanosították meg és szigorú parancsban hagyja meg ezentul minden Székely Sacuesc, Szöcs Suciú, Fekete Negrea, Vörös Rosu, Virágh Florea lesz és ugy tovább. Hát nem nagyszerű vice ez?

És milyen nehéz problémák elé állítja szegény jegyzőket. Mert tessék csak elképzelni, hogy miként fordítják majd le Istenes Áron, Kerekes Mózes vagy Góbé András nevét?! Azt hisszük a maga idegeinek megártott a tulhajtott nemzetmentő munka, Ghe-

orghe Gábor, — azaz bocsánat az elszólásért! — Gheorghe Gavrila primpretor ur. A kormány talán visszavonulatná egy kis csendes helyre, ahol mások viselnék gondját legalább rövid ideig ilyen megfeszített munka után.

A tábori püspök is tudott a magyarországi frankhamisítás céljairól

A rendőrség kihallgatta a püspököt — Ma befejezik a nyomozást — A Világot betiltották

Budapest, január 8.

A frankhamisítás ügyében a nyomozás adatai legújabbban megállapították, hogy Windischgraez Lajos herceg még a nyáron beavatta a hamisítás ügyébe Nádosy főkapitányt. Amikor Nádosy aggodalmaskodott, hogy a hamis pénzt felismerik, Windischgraez valódi ezer frankos bankjegyet mutatott neki és kijelentette, hogy ezek a hamisítottak. A főkapitány erre megnyugodott.

Perényi Zsigmond bárót, a Magyar Nemzeti Szövetség elnökét is kihallgatták Szörcey kormányfőtanácsos szerepléséről. A vád szerint Szörcey a Nemzeti Szövetség helyiségében szortírozta volna a hamis bankjegyeket. Perényi báró ezt tagadja, mert a helyiség annyira látogatott, hogy ott azt a munkát lehetetlenség lett volna elvégezni. A miniszterelnökség sajtóosztálya az ügy legújabb állásáról tegnap délután a következő hivatalos jelentést adta ki:

A rendőrség ma kezdte meg és estig előreláthatólag befejezi a kihallgatásokat, amelyek a nyo-

mozás befejezéséhez még szükségesek. Kihallgatta a rendőrség Zadravecz István tábori püspököt, miután egyes jelenségek-ből következtetni lehet arra, hogy a püspök a bűncselekményről tudomással bírt. A püspök kijelentette, hogy ő tudomást szerzett arról a célról, amelynek hangoztatásával a terheltek védekeznek, de amidőn tudomására jutott, hogy milyen eszközökkel akarják a célt elérni, a további közreműködést magától elhárította. A püspök vallomását áttették az illetékes hadbíróshoz. A rendőrség kihallgatta továbbá Gömbös Gyulát, aki súlyosan beteg és aki kijelentette, hogy a hamisításról tudomással nem bírt. A térképészeti intézetnek eddig lefartóztatott alkalmazottai a következők: Gerő László, Virág János, Kiss Lajos, Spanring László, Haala József, és Parrah Ferenc. Tekintettel arra, hogy az ügynek felderítetlen részletei valószínűleg még ma tisztázódnak, az ügyre vonatkozó összes aktákat előreláthatólag már holnap az ügyészséghez teszik át

és az összes részletekről tájékoztatják a közönséget.

A belügyminiszter a Világ című lap megjelenését nyolc napra betiltotta, mert a hamisítás ügyével kapcsolatban az ország külpolitikai érdekeit súlyosan sértő cikkeket közölt.

Az ügyészségen Ulain Ferenc dr. ellen a hamisítással kapcsolatosan a lapokban megjelent nyilatkozata miatt büntető eljárást tettek folyamatba.

Nadosynének ma megengedték, hogy meglátogassa férjét a fogházban.

Az ostromállapot bevezetésére

nem gondol a kormány

Bukarest, január 9.

A Dimineata munkatársa beszélgetést folytatott Tatarescu miniszterrel, aki a rend fenntartása érdekében összehívott konferenciáról a következő nyilatkozatot tette:

A kormány nem gondol az ostromállapot bevezetésére. Az ország minden részéből érkezett jelentések megnyugtatók és semmi ok sem merült fel arra, hogy a jelenlegi helyzetet megváltoztassák. A katonai konferenciának csupán informatív jellege volt, de különben is minden év elején szokás szerint tartanak ilyen konferenciát. Közölte végül a miniszter azt is, hogy a jövő héten hasonló konferenciára hívta össze az ország összes állambiztonsági és rendőri szervezeteinek képviselőit is.

A temesvári rendőrprefektus

a jövő generáció megmentése

érdekében

Temesvár, január 9.

A Déli Hirlap tegnapi számában felvetettük a szorgosabb gyermekvédelem kérdését és ezzel kapcsolatban kifejtettük, hogy a nyugati metropolisok mintájára nálunk is vagy gyermekrendőrséget állítsanak fel, vagy pedig haladéktalanul alapítsák meg a patronázs egyesületet, mert a mai állapotok a kiskorúakat a züllés útjára vezetik. A felvetett eszme a rendőrségen lelkes támogatókra talált és magáévá tette az ügyet Liuba Valér dr. rendőrprefektus is, aki tanulmányozza a kérdést és a legközelebb időn belül annak megoldására törekszik. Akciónkkal kapcsolatban a rendőrségen Bain Lázár rendőrfelügyelő sőt Liuba dr. rendőrprefektus személyesen is előadásokat fognak tartani vetítőképek bemutatásával kapcsolatban, amelyek a kiskorúak bűnözését tárják elénk. Nem szerénytelenkedünk, amikor annak a megállapítására szorítokunk, hogy eme emberbaráti és társadalom nemesítő kezdeményezésünk illetékes helyen is visszhangra talált és megvan minden reményünk arra, hogy a legközelebbi jövőben már eredményről is számolhatunk be.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2:37.5, Párisban 11:85.

Zürichi utótőzsde január 8-án:

Berlin 123.25, Amsterdam 207.95, Newyork 517.50, London 2510.—, Páris 19.85, Milano 20.90, Prága 15.32, Budapest 72.55, Belgrád 9.17, Bukarest 2.37, Varso 62.50, Bécs 72.95.

Temesvári magánforgalom január 9-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénnytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 222, angol font 1083, francia frank 8.55, svájci frank 43.10, lira 9.05, sokol 6.60, dinár 3.96, magyar korona 315, osztrák silling 31.45.

Terménypiac

Buza 900, rozs 600, zab 530, tengeri 400, árpa 510 métermázsánként ab feladó-állomás.

Élelmiszerárak

Maximális árak: fehér liszt 17, félbarna liszt 13.5, barna liszt 9.50, fehér kenyér 14.50, félbarna kenyér 12.50, barna kenyér 8.50, marhahús 30, marhaszegy 32, bornyuhús 46, sertés 46, setés comb 44, setés araj 42 lei.
Piaci árak: Tojás darabja 4, tejfel 5 (deci), vaj kiloja 120, tea vaj 160, burgonya 4, hagyma 5, retek 6, zölöség 14 lei kiloja, káposzta fejenként 8—10, liba 350, kacsa 140, pulyka 250—300 darolja csirke 80—140 lei parja.

Az adókvetés hivatalból történt a józsefvárosi katolikus hitközségben

Temesvár, január 9.

Azok a viharok, amelyek a józsefvárosi római katolikus hitközség híveinek lelkeit heteken keresztül nyugtalanították, már teljesen elülttek. A kedélyek lecsillapultak és ebben nagy érdeme van Metzger Márton esperesplébánosnak, aki kellemes modorával mindenkit megnyert. A csillapodás második oka volt az új egyháztanácsnak a rendkívüli közgyűlésen történt szerencsés összeállítása. Az egyházközség világi elnökének állását egyelőre nem töltötték be, mert remélik, hogy idővel sikerülni fog a hitközség volt elnökét, Prochaska Edét rábírni, hogy ezt a tisztséget újból elfogadja. A hitközség ügyeit jelenleg mint ügyvezető alelnök Stachler-Ádám intézi.

A józsefvárosi hitközséget különben teljesen átszervezték. Eddig úgy volt ugyanis, hogy a hitközségnek csak azok voltak a tagjai, akik önként jelentkeztek és hitközségi adót felajánlottak. Most a törvény alapján és Temesvár többi városrészeinek mintájára hivatalból összeírták a Józsefvárosban lakó összes katolikusokat és a hitközségi adót kötelezővé tették. Az adót egy bizottság állapította meg, amelynek tagjai Stachler Ádám, Kovács Béla dr., Michalovitz Ferenc dr., Csasznek Nándor dr. és több hitközségi vezető voltak. Az adókvetés egyenként történt és pedig a legnagyobb méltányossággal.

Az éjjeli munka

megszüntetéséért mozgalmat indítottak a temesvári pékek

Temesvár, január 9.

A temesvári pékek körében életrevaló mozgalom indult meg, amelynek célja a pékek éjszakai munkáját megszüntetni. A pékiparban ugyanis kizárólag éjjeli munka divik. Amíg más szakmában nappal dolgoznak, az éjszakát csak rendkívüli és kivételes alkalmakkor fordítják munkára, addig a pékeknél éppen ennek megfordítottja áll. Azért van az aztán, hogy a pékek legtöbbször sápadt és beteges emberek. Az éjszakai alvást sohasem pótolhatja a nappali alvás, azonkívül pedig a pék sohasem élvezheti a napsütést, a nappali meleget, levegőjét. Este korán — a legtöbb műhelyben már hatkor — nekilát a munkának, amely reggel ötig-hatig is eltart.

Egyes nyugati városokban már behozták a pékek számára a nappali munkaidőt és az éjfélyesen bevált. A régi rendszeren akarnak változtatni a temesvári pékek is. A tervük az, hogy a pékműhelyekben reggel négy órakor kezdik meg a részleges munkát, hogy reggelre a közönségnek friss kiflije és zsemlyéje legyen. A rendes munka azonban csak reggel hat órakor kezdődne és este hatig tartana. Ennek az volna a következménye, hogy az egy-két kilós kenyerek csak a déli órákban készülnének el, az ennél nehezebb kenyerek pedig a délutáni órákban. Ez olyan változás, amely a fogyasztó közönségre nézve semmiféle hátránnyal nem jár.

A pékek ipartestülete az új rendszert már elfogadta és most eljár az illetékes hatóságoknál is, hogy azok hozzájárulását megnyerje. Februártól kezdve a pékek már nem akarnak többé éjszaka dolgozni.

Aranyér
„Anusol”-Soedeecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladást, sebes és vérszög helyeket. Tartalmas alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kupocskát lesz a végbébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.

Főraktár **F. H. MEES** drogeria en-gros
București, Calea Griviței 61.

Mindent nacionalizálnak — Még a kisebbségi kulturintézményeket is —

Kolozsvár, január 9.

Annak idején Erdély egész magyar sajtója hosszasan foglalkozott az Erdélyi Múzeum-Egyesület, az EME, betiltásával. Az egyesület működési jogát azzal az indoklással függesztették fel, hogy hamisított alapszabályokat terjesztett elő jóváhagyás végett. Tulajdonképpen azonban az egyesület ellen megindított eljárás háttérben az a félmilliárdos vagyon áll, amely az egyesület birtokában van. Ez a hatalmas vagyon több gyűjteményből áll. Az egyik régi magyar

családi relikviákat

tartalmaz, a másik magyar történelmi emlékeket ölel fel, a többi három pedig tudományos jellegű gyűjtemény. A magyar kormány ezt a három tudományos gyűjteményt annak idején bérbe adta a kolozsvári egyetemnek, amely az imperium átvétele óta is használja, de bért nem fizet érte.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület ügyében mult év utolsó napjaiban váratlan fordulat állott be. December huszonnyolcadikán ugyanis a szépművészeti minisztériumtól az egyesület igazgató-ságához átirat érkezett, amelyben Lepadatu miniszter közli, hogy a mult év május havában kelt felfüggesztő

tilalmat visszavonja,

elismeri az egyesület elnökségét és nem gördít akadályt az elé, hogy az egyesület a törvényes keretek között továbbra is működhesse. Az átirat érthetően nagy örömet keltett, de utólag kiderült, hogy bár Lepadatu

miniszter jó szándéka kétségtelen, a rendelet más oldalról mégis súlyos hátrányokat tartalmaz. A működési engedély visszaadásával egyidejűleg ugyanis a kultuszminisztérium Dre-gán kolozsvári egyetemi tanárt miniszteri biztosnak nevezi ki az Erdélyi Múzeum-Egyesület választmányára mellé. Ez a kinevezés törvényes ugyan, mert a jogi személyekről szóló törvényen alapszik, de viszont megölheti az egyesületet, mert a miniszteri biztosnak a választmányban tanácskozási joga van és az egyes határozatok ellen

vétót emelhet,

amit az egyesület csak a minisztériumhoz, vagy a legfelsőbb bírósághoz felelbezhethet meg. Kolozsvár városa Lepadatu kultuszminisztert delegálta az egyesület választmányába, ahová Nagyvárad, Nagybánya és Marosvásárhely is küld egy-egy képviselőt, akik valamennyien román egyetemi tanárok. Ezeknek küldetése nyilvánvalóan azzal a szándékkal történt, hogy így romanizálják a legnagyobb és leggazdagabb magyar kulturegyesületet. A nacionalizálás tervére vall az is, hogy a kolozsvári egyetem hallgatóinak nagy részét tagnak jelentették be az egyesületbe. Az új helyzet magyar körökben nagy megdöbbenést keltett, mert az egyesület rengeteg magyar család relikviáit őrzi, de ezenkívül is szoros nekszusban állt az erdélyi magyarsággal, amelynek az Erdélyi Múzeum-Egyesület ugyanaz, mint a románságnak az Astra. Erdély magyarsága legközelebb tiltakozó akciót vezet be.

Roszzul megy a hajós ársaságoknak

— Nincsenek kivándorlók — Egyik temesvári iroda beszűntette működését —

Temesvár, január 9.

Hála az amerikai törvénynek, amely a Romániából jövő bevándorlók számát hatszázharmincban szabja meg egy évre, de még inkább hála a sajtó felvilágosító munkájának: a kivándorlási irodáknak rosszul megy. Ez az egyedüli üzletág, amelyből ha pang, az országnak haszna van. Sok-sok munkás kéz marad itthon, nem sodródik ismeretlen világtájakon vadidegen körülmények között és

gyilkos klíma

alatt nyomorba, veszedelembé, pusztulásba. Sok-sok ezer munkás kéz idehaza marad és hozzájárul az ország újjáépítéséhez, gazdasági fellendüléséhez, boldogulásához. És mentől kevesebben vándorolnak ki, annál gyérebben nyílik a hajózási ügynökségek ajtaja. Pedig ezek a hajózási ügynökségek az amerikai bevándorlási törvény előtt valósággal grasszáltak a Bánságban és Temesvárott

gombamódra szaporodtak

a fiókjaik. Most aztán végre eljutottunk oda, hogy ezeknek az ügynökségeknek rosszul megy és hamarosan bekövetkezik az idő, amikor majd egymásután megszűnnek.

Szemben a vasuti állomással van a Canadian Pacific Line. Az alkalmazottak szorgalmasan járnak be hivatalukba, azonban hónapszámra

nem akad dolguk.

Időnkint írják a stereotip jelentéseket a bukaresti központnak: újra nem volt semmi hajójegyeladás. Pedig ez a hajóstársaság leginkább Kanadába szállítja a kivándorlókat, ahol nincsen megszorító kontingens. Azonban az emberek rájöttek már arra, hogy Ka-

nadában sem fenéig tejfel az élet és hogy idehaza is boldogulnak azzal a fáradsággal és szorgalommal, amely odakint szükséges. A bukaresti központ mindazonáltal tartja még ezt a fiókot, mert reméli, hogy Erdély és

a Bánság magyarjai

és németjei között sikerülni fog Kanada számára propagandát csinálni. A magyarokat és németeket azért szeretik, mert ezek földéhségükkel fogva kiválóan alkalmasak az erdők irtására és az österületek művelhetővé tételére. Érdekes, hogy ez a társaság a szerb nemzetiségű kivándorlókat nem szereti, mert ezeknek első dolga, hogy Kanadából átszökjenek az Egyesült Államok területére, az ilyen

szökevények után

pedig a kiszállító hajóstársaságnak kell a törvényszabta büntetést megfizetni.

A vasut közelében, a Dózsé-szálloda épületében, van a trieszti Cosulich-Line fiókja. A Cosulich-Line ellen már annyi panasz hangzott el a parlamentben, hogy a hajóstársaságok romániai képviselőit be is akarták hivatalosan zárni. A dolog azonban elhalasztódott. A temesvári fiók ellen szintén volt már

számos panasz

és feljelentés és a mult évben eljárás is indult ellene. Ennek a temesvári fióknak már hónapok óta nem volt egyetlen kliense sem. Azonban egyelőre ezt az irodát mégis fentartják, mert szüksége van rá a bukaresti és a kisenevi központoknak. Ezek ugyanis a regátban és Bessarabiában eredménnyel dolgoznak és transzportjaikat

Temesváron keresztül

küldik Triesztbe. A temesvári fiók pe-

dig arra való, hogy ezeket a kivándorlókat a trieszti kikötőig elkísérje.

A belvárosi Hunyadi-utca 8. számú házának ormáról büszkén hirdeti a sáros mezejü, csillagos lobogó, hogy ott van a Mercur, amerikai államilag elismert hajózási vállalat irodája. A józan yenkik belátták, hogy a temesvári irodát

nem érdemes fentartani,

mert a ráfizetés nem üzlet és azért annak beszüntetését határozták el. Az ügynökség működése január 15-én szűnik meg. Irodáját átadja egy másik hajózási vállalatnak, a Brück és Társa cégnek, amely az Uri-utcából azért költözködik a Hunyadi-utcaba, mert itt mostani lakbérének negyedéért kap helyiséget. Hja, spórolni kell, a bolt nem megy, az embereknek — igaz, a törvény is akarja — megjött az eszük és nem akarnak kivándorolni.

Szeretőjévé tette

egy bestialis apa a saját leányát

Arad, január 9.

Néhány héttel ezelőtt Lugosról Aradra költözött Rosenbaum Mór kereskedő feleségével és leányával. Tegnap megkeresés érkezett Lugosról az aradi hatóságokhoz, hogy sürgősen tartóztassák le Rosenbaumot. A megkeresés szerint ugyanis beigazolódott, hogy Rosenbaum vérfertőzést követett el és együttelt saját leányával. A kereskedőnek két leánya van, az egyik huszonnégy esztendő, aki Lugoson maradt állásban, a másik pedig tizennégy éves, akit apja magával hozott Aradra. Amikor Lugoson a feljelentés kapcsán megindult az eljárás, kihallgatták Rosenbaum nagyobbik leányát is, akiről kiderült, hogy négy hónapja anyai örömei elé néz és saját apja a születendő gyermeknek a nemzője. Bevallotta a nagyobbik leány azt is, hogy huga, bár csak tizennégy esztendő, apja már ellene is merényletet követett el. A lugosi rendőrség távirata alapján az aradi rendőrség büntügyi osztálya őrizetbe vette a bestialis apát és kihallgatás végett Lugosra szállítják.

Temesvár belső területén

nem szabad sertéseket hizlalni

Temesvár, január 9.

Két esztendő előtt Temesvár város tanácsa új szabályrendeletet hozott, amelynek értelmében a város belső területén a sertéshizlalás tilos. Ennek a rendeletnek most jelentkező hatásairól Tirbu György főállatorvos a következőket mondotta a Déli Hírlap tudósítójának:

— Helyes és üdvös volt az az intenció, amely a városi tanácsot a rendelet megalkotásával vezette. Egy város belső területén köztisztasági és közegészségügyi okokból valóban nem szabad sertéseket hizlalni. Azonban, véleményem szerint, a célon kissé túllóttek. Figyelembe kell ugyanis venni azt a körülményt is, hogy a Józsefváros, Gyárvaros és Erzsébetváros külső részein vannak magánházak, amelyeknek kertje és udvara a fél holdnyi nagyságot is eléri és, hogy ezzel szomszédosan ugyanolyan területű kert és udvar fekszik. Az ilyen házakban semmi akadálya nem volna a disznóhizlalásnak.

— A rendelet következtében Temesvárott hozzáférhetőlegesen kétezeröt száz disznóval kevesebbet hizlaltak ez idén, mint a szabályrendelet életbeléptetése előtt. A rendeletre feltétlenül szükség van, azonban szükség van arra is, hogy a lakosság egy részének könnyebbé tegyék a megélhetést. Azért tehát ezen a rendeleten enyhíteni kell. Remélem, hogy annak a mozgalomnak, amely ebben a tekintetben megindul és amelytől az állatorvosi kar sem áll távol, meglesz az eredménye.

Ajándékot

mindenki talál igen olcsón
széptárgyakat
Sternbergnél.

A bali szezonra!

Arany- és ezüstcsipkék, valamint csipkevolanok estélyi toalettokra, művirágok, marabou, structollak, bali keztyűk és harisnyák.

Párisi és bécsi ujdonságok!

LIDOLT VIKTOR

női divatárkereskedésében,

Timisoara-Belváros, Hunyadi-utca.
Kérem kirakataimat megtekinteni.

Nyílt levél

Fehér Dezsőhöz, a Nagyvaradi Napló főszerkesztőjéhez és azokhoz, akik egy kis önbeismeréssel az elmondandókat szintén magukra vehetik

Temesvár, január 9.

Tisztelt Kollegám,

mi, egynéhányan bánási magyar újságírók, Románia északnyugati részén kisebbségi vártán, elszomorodott szívvel látjuk azt a marakodást, ami a bihari magyarság berkeiben az utóbbi időben folyik. Cikkek jelennek meg a váradi lapokban pro és kontra és bizony keserű lesz a szánk íze, hogyha azokat a személyeskedéseket olvassuk, melyek ezekből az írásokból hozzánk szólnak. Hozzánk és nekünk is szólnak, mert minden magyar ellen intézett támadás az összmagyarság testén üt sebet, bennünket vérez és minket gyengít. És valahogyan az az érzésünk, hogy ott, ahol így személyeskednek egymással a vitákozó felek, ott nem elveikért folyik a harc. Ez pedig kétszeresen lesújtó. Lesújtó, mert míg egyfelől egyéni érdekekért tusakodnak, másfelől ebben a viszálykodásban mégis a magyar érdekek szenvednek csorbát.

Ezért mindenki csak megerősítheti azt a megállapítást, hogy a magyar sajtó a magyar újságírók összetartó szolidaritása, az eszmék és elvek harci tüzeiben a személyeskedés mérgezett nyilaival való egymásra rontás kerülése magyar érdek, különösen mai kisebbségi helyzetünkben, amikor a magunk és magyarságunk önvédelme kötelez az egy csatasorbaállásra. Igaza van abban is, hogy aki az erdélyi magyar sajtót egyformán fenyegető veszedelmek e féltett korszakában az egymás elleni gyűlölet tüzeit szítja a mindnyájunkat fenyegető veszedelmet elhárító mentőmunka helyett, az az erdélyi magyar sajtó és újságírás sirját ássa meg. Szívünkben beszélt akkor is, mikor arra kér mindenkit, hogy a vita hevében soha ne tévedjünk a személyeskedés, a gyanúsítás örvényébe még kiadóhivatali érdekek sugalmazására sem, melytől meg kell óvni a független, szabad és mindig elvi igazságokat kereső újságíró tollat.

Itt állunk meg egy szóra. Mert ez gyönyörűen hangzik elméletben és ebben a tekintetben nincs is köztünk véleménykülönbség. A gyakorlatban azonban valahogyan másként fest a dolog. A lapkiadás nemcsak anyagi, hanem erkölcsi kapcsolatban van az újságírással. Ezek az erkölcsi érdekek és morális felfogások pedig nem divergálhatnak. Itt a jobb kéznek mindig tudnia kell, hogy mit tesz a bal. Mert ha nem így van, akkor ezek az érdekek kollízióba kerülnek egymással.

Önök, tisztelt Kollegám, a Nagyvaradi Estilap felelős szerkesztőjének egy Önhez intézett levele alkalmat adott, hogy hosszú cikkben fejtsen ki véleményét az újságírás és az újságírók hivatásáról és a szerkesztőség és a kiadóhivatal közötti kapcsolatáról. Az Estilap szerkesztőjének levele célzást tesz arra, hogy a Nagyvaradi Napló, melynek Ön a főszerkesztője és egyben tulajdonosa is, következetesen közli a hajózási irodák hirdetéseit és ezért jogos szemrehányást tesz. Erre a szemrehányásra Ön azzal felel, hogy „mióta a Magyar Párt felhívást intézett az erdélyi magyar lapokhoz, hogy a kivándorlási irodák hirdetéseit ne közöljék, azóta sem a Nagyvaradi Naplóban, sem a többi erdélyi magyar lapokban a kivándorlást propagáló hajózási társaságok hirdetéseit a kiadóhivatalok nem veszik fel közlésre”.

Ne haragudjék, tisztelt Kollegám, de ez — talán így mondhatnám — nem fedi egészen a tényeket. Nem fedi a tényeket a Nagyvaradi Naplót illetően sem. Vannak ugyanis olyan naiv olvasók is, akik nem állapodnak meg az olvasásban a Nagyvaradi Napló hatodik oldalán, hanem végiglapozzák egészen. Végig. És akkor rábukkannak az Ön által a hatodik oldalon írottak

cáfolatára. Lapja utolsó oldalának ugyanis egynegyedét foglalja el egy — hajózási iroda hirdetése.

Ezzel szemben ne tessék azt mondani, hogy Ön cikkében nagyon finoman disztinált, amikor azt mondta, a „kivándorlást propagáló hajózási társaságok hirdetéseit” a kiadóhivatalok nem veszik fel közlésre. A disztináció nagyon is kiabáló. És tévedés, oh bizonyára jóhiszemű üzleti tévedés, azt állítani, hogy a Magyar Párt felhívása is csak a „kivándorlási irodák hirdetéseit és felhívásait” kérte számúzni a magyar lapokból. Naivitást tételez fel az olvasóról ilyesminek az állítása. Mert egyetlen hajózási társaság hirdetése sem szólt úgy, hogy „tessék besétálni, ingyen szállítjuk ki a dél-amerikai fazendákra”, azt sem olvasom soha, hogy „hallod-e te magyar gazda, gyere a mi irodánkba, mert ez foglalkozik emberkereskedéssel”, — hanem láttam a hajózási irodák hirdetéseit úgy, amint ez az Ön lapjának legutóbbi számában is megjelent, tisztelt Kollegám.

Mert lehet és kell is disztinálni, de szerény véleményem szerint, nem úgy, mint Ön teszi. Vagy belátom a kivándorlás nemzetrontó hatását és egyforma szemmel nézem az újság szövegrészt és hirdetési oldalait, ami ellen küzdeni kötelességemnek tartom a szövegben lelkesedésemből, azt nem támogatom a hirdetések között pénzért, — mondom, vagy belátom ezt, vagy nem. Ha belátom, akkor nem közlök hajózási hirdetésekkel, ha nem látom be, akkor meg lapom cikkeit valahogyan igyekszem összhangzásba hozni az ilyen természetű hirdetésekkel. De

Csevegjünk, Asszonyom...

Nagyon örültem, nagyságos asszonyom, hogy a jó öreg Szilveszter, meg a frissen érkezett újév a legjobb hangulatban találták. Szívem szerint való kedvében akadtam magára és mondhatom, hogy majdnem ráragadt a hangos, kacérkodó jókedve. Úgy reggelfelé járhatott az óramutató, amikor találkoztunk. Én szerényen bekukkantottam a mulató bejáratán, maga éppen színészi pózzal szájához emelte a habzó pezsgővel teli poharat és arca, — hiszen időközben az éjszaka viszontagságai lehamvasztották a sok mindenféle fényesítőt róla, — mondom, az arca olyan átszellemült volt és a keze olyan elragadó mozdulattal vitte a szájához a poharat, mintha a világ legnagyobb gyönyörét ebben a szent percben érezné. Ehhez nem kell más magyarázat. Mindenki úgy iszik, olyan izléssel és mozdulattal, ahogy éppen a szíve-lelke diktálja. De engedje meg asszonyom, arról már cseveghetnénk egy keveset, hogy miért kiáltott fel lelkesülten, csillogó szemmel a pezsgő felhajtása után:

— Tudjátok, olyan nagyon, de olyan nagyon boldog vagyok!

Hát bocsásson meg, kedves asszonyom, bármennyire is fáj magának, hogy egy ilyen magántermészeti kijelentését itt a nyilvánosság előtt vita tárgyává teszem, de meg kell tennem, mert úgy éreztem, hogy ez a kijelentése nem volt odaválto, mert úgy éreztem, hogy nem kellett volna megajándékozni a spicces állapotnak kis testi gyönyört kifejező érzését azzal a szóval, hogy „boldog vagyok”. Stilszerűbb lett volna, ha egyszerűen ezt mondta volna:

— Gyerekek, ma de pompásan érzem magam, ma kilumpoljuk magunkat...

Ezt megértettem volna. De csak azért, mert pezsgőt ivott és csak azért, mert csárdásos kedve támadt, odavágni, hogy felette boldog, asszonyom, ez a kijelentése lelki ürességre vall. Mert, drága asszonyom, a boldogság leányzóba mély rejtekéből indul ki álomutjára, a szélesmedrű leányfantázia kiszínezi, illatos rózsáskert minden illatával felcícomázza és szíve szent és áhitatos képzeletével felruhazza a jó-

minden szemforgatás és minden magyarázkodás nélkül. Mert ezt nem lehet magyarázni és nem is szorul magyarázatra. Tény, amely ellenkezik az elmélettel. Azzal az elmélettel, melyet Ön is hirdet, tisztelt Kollegám.

Maradjunk a tényeknél. Ezeket pedig a lapjában most is megjelenő hajózási hirdetések tagadhatatlanul bizonyítják. Vigasznak talán gyenge vigasz, de amennyiben megnyugtatóná, közlöm, amit Ön is, ugyanis mint lapkiadó és ugys mint újságíró, valószínűleg éppen olyan jól tud, mint én, hogy ezzel az elmélettel homlokegyenest ellenkező ténykedésével nem áll egyedül az erdélyi és bánási lapok között. Az Ön lapján kívül a Nagyvaradi Friss Újság, az Erdélyi Hírlap és a Temesvári Hírlap szerkesztősége sem vett tudomást arról, hogy a kiadóhivatal milyen kapcsolatot tart fenn a hirdetések keresztlátásához vállalatokkal. A kiadóhivatali érdekeknek Ön által hangoztatott kikapcsolását itt kellene kezdeni, szerény véleményem szerint. Önnél is, a többiekénél is, akik ugyanabba a hibába estek, mint Ön, tisztelt Kollegám.

Hozzuk összhangzásba a szavakat a tettekkel, akkor módosul majd Rákóczi Jenő mondása is, hogy becsüljük és szeressük egymást, mert más ugysem szeret és becsül bennünket. Akkor majd mások is becsülnek és talán egy kicsit — szeretnek is.

Régen szerettem volna ezeket kollégális tisztelettel elmondani Önnek és köszönöm, hogy erre lapjában megjelent cikkével alkalmat adott.

Kartársi ösztintességgel

Vuchetich Endre dr.

De van! Felette lebecsülni azt a jámbor asszonyt, aki még merészeli szeretni és tisztelni a férjét, akiben még van valami a leányszobák dus ábrándvilágából, aki régi polgári erények alapján neveli gyermekét és szolid életbeosztással és életfilozófiával viszi a maga kis belső életét. Lásza ez az a tükör, amelyben sem maga, sem sok más asszony nem találja meg magát és ez az a tükör, amelyben a boldogság képét maga soha, de soha nem fogja fel-lelni! De ez annak az anyának a tükré is, aki soha sem fog olyan leánygyermekét felnevelni, akinek erkölcsi szilárdságában leendő férje annyira is megbízhatnék, hogy nyugodt szívvel utazhatna el egy napra. Lásza, hogy van különbség boldogság és boldogság között, mintahogy jobb a francia pezsgő, mint a savanyu vinkó.

Láttam, nagyszerűen mulatott az orvosbálon. Kézcsók. Grósz Dezső.

Magyar évfordulók

Temesvár, január 7.

Petőfi és Jókai centennáriumi után az idej esztendőnek is megvannak a maga magyar évfordulói, amelyek nagyrésze közelebről is érdeklik a romániai kisebbségi magyar nemzetet, mert hiszen egy részük itt gyökeredzik Erdély földjében és történelmében.

*

Gyulai Pál száz év előtt január 25-én született Kolozsvárott. Mindenki ismerte a magyar irodalomnak négy évtizeden át félelmetes szigorú kritikusként, aki Kölcsey és Bajza után a magyar tudományos kritika atyacémmestere lett és aki Vörösmarty életrajzával a magyar esztétikai életrajz megteremtője lett. Nagy érdeme továbbá, hogy ő méltatta először teljes mértékben Katona Bánk bán-ját.

Köztudomásu, hogy Jókainak kiméletlen kritikusa volt és mikor Jókai megírta a Holt költő szerelme c. melodramát, melyben Petőfi éjjente felkeresi feleségét, de a közös sírból hóna alatt hozza a koponyáját, akkor Gyulai azt írta, hogy a két költő közül egyik elvesztette fejét, de nem Petőfi volt az.

Tudnivaló, hogy Petőfit is ő méltatta először teljes nagyságában, 1858-ban pedig feleségül vette Petőfiné nővérét: Szendrei Mária-t. Az éles kritikus, de érzékeny szívű poéta 1909-ben halt meg.

*

A legszorosabb kapcsolatban van Erdély történelmével a Rákócziak kora is. Az idén két Rákóczi-évforduló is van. Március 27-én lesz II. Rákóczi Ferenc születésének 250-ik évfordulója és ugyanez év július 8-án halt meg a kis Feri édesapja: I. Rákóczi Ferenc.

I. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona ura, résztvett a Wesselényi-féle összeesküvésben is, de mikor Munkács várába be akart vonulni, az ő édesanyja: özvegy II. Rákóczi Györgyné, Báthory Zsófia ágyulóvésekkel fogadta a fia armádiáját, mert a nagyasszony császárhű asszony volt. I. Rákóczi valóságos megtorpant anyja e fellépésére, energiája megtört. Anyja nagynehezen tudta nagy váltás árán megmenteni, azontul nem avatkozott politikába, hanem makovicai birtokán vadászgatott és ivogatott. 31 éves korában halt meg.

A kis Ferit és a kis Julianát aztán Zrínyi Ilona nevelte, s amikor ez Thököly Imre felesége lett, a kuruc király magával vitte a kis Ferit a hadba is, mikor a törökökkel együtt Bécs ostromára indult.

Rákóczi neve azután összeforrta Erdély történelmével. A szabadság kivívása érdekében indított harcoknak ő lett a lelke. Az onódi országgyűlésen fejedelmé választották és ő volt az első, aki hűvel a Habsburgokat detronizálta. Hogy milyen dacos, nyakas, hajthatatlan akaratú magyar jellem volt, az kiviláglik abból, hogy otthagya Európa legnagyobb dominiumait, semhogy a császárnak jobbágyává szegődjék. Legendás alakjának és életének méltó befejezése volt bujdosása, önkéntes száműzetése.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.

Kiadóhivatal: 2-52.

Nyomda: 10.

Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ökirályiában 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Európai nagytánc

és idősebb papák részére küld igen okos tanácsokat egy tudós amerikai professzor. A Harvard egyetem egyik asszisztense kutatásokat végzett, hogy milyen befolyással vannak a vérnyomásra a különböző társadalmi szórakozások. A tanár ur kutatásait a cirkuszban, színházban, moziban, futballmeccseken, barokban, mulatságokon végezte. A kísérletek eredményeképpen megállapította, hogy a legnagyobb vérnyomási eltéréseket a színházba járó közönségnél lehet észlelni, aszerint, hogy komoly, vagy vig jelenetek játszódnak a színpadon. A legmagasabb volt a vérnyomás a táncolóknál. Ezt a tudós professzor a modern táncokkal hozza összefüggésbe, amelyeknél az erotikum nagy szerepet játszik.

A különféle dzsesszbandes táncok úgy a nézőknél, mint a táncoló pároknál erotikus elképzeléseket váltanak ki, amelyek következtében sok esetben heves szívdobogás jelentkezik. A tanár ebből azt a praktikus tanácsot vonja le, hogy öreg bácsik, főleg olyanok, akiknél az érlelmeszedés tüneteit mutatkoznak, csak óvatosan és nagy méltósággal induljanak, azaz látogassák a modern táncokkal egybekötött mulatságokat, mert ezek nagy veszélyeket rejtenek magukban egészségükre és életükre.

Az amerikai professzor-nagytánc bizonyára saját magán is tett megfigyeléseket és észleleteit saját tapasztalatain alapulnak. Ki tudja, ha ő is csak táncolni ment volna és nem mélyebb tanulmányokat folytatni, talán nem égette volna magát, azaz más eredményre jutott volna. De azért érlelmeszedéses nagyapák, mégis jó lesz vigyázni. Mit lehet tudni, hogy egy ilyen bartünderrel való hosszabb tánc milyen következményekkel járhat? Mindenestre: óvatosság nagytánc!

— Titulescu visszatér Amerikából. Bukarestből jelentik: Titulescu holnap indul haza Amerikából. A Titulescu és Bibescu között felmerült affért csak Titulescu visszaérkezése után fogják véglegesen elintézni.

— A hadseregfelügyelők értekezlete. Bukarestből jelentik: A legfelsőbb katonai tanácsot a jövő hétre összehívják. Ezen az ülésen a hadsereg felügyelők és a vezérkar magasabb rangú tisztjei teszik meg évi jelentésüket a hadsereg helyzetéről.

— A kereskedők ellenőrzése az adó miatt. A temesvári pénzügy igazgatósg felülvizsgáló bizottságot szervezett, amelynek feladata mindazon kis parosok és kereskedők ellenőrzése, akik nem vezetnek rendes üzleti könyveket az adóbevallásra vonatkozólag. A bizottság tagjai a Belváros részére Komár Rezső dr., a Józsefvárosban Wolf József dr., a Gyárvarosban Bateala János pénzügyigazgatóhelyettes, míg az Erzsébetvárosban Popp Áron.

MORAVETZ KÖNYVKERESKEDES

TIMIȘOARA

Raktára dus és jól válogatott. Rendeléseit gyorsan és szakszerűen intézi el.

Kisemberek is érdekelve vannak az Emanuel-féle fizetésektelenség ügyében

— A magánhitelezők türelmetlenek — Attól tartanak, hogy Emanuel öngyilkos lesz —

Temesvár, január 9.

Emanuel Emil fizetésektelensége még mindig élénk megbeszélés tárgyát képezi különösen a kereskedelmi világban. Az első napok impressziója az volt, hogy talán sikerül az ügyet békésen elintézni. Az utolsó időben azonban megváltozott a hangulat és erősen

csökkent a kilátás

a békés megegyezésre.

A bankhitelezők által adott terminus a könyvek átvizsgálására holnap jár le és az új fázisba fog lépni. Az áruhitelezők is megmozdultak és szintén értekezletet tartanak anyagi érdekeik megóvására. A büntető feljelentéseket, amelyeket az ügyészségen Radulescu ügyész kapott kézhez, egyelőre a hitelezők döntéséig függőben tartják, de ha az kedvezőtlen lenne, úgy az eddigi két feljelentést követni fogják a többiek. Most derült csak ki, hogy Emanuel ötven-hatvan ezer lejes

magánkölcsonöket is

vett fel, amelyek értéke meghaladja

az egymillió leit. Ezek után a kishitelezők is megmozdulnak, mert ezeknek jobban fáj a pénzüik elvesztése és jobban is érzik meg. A lavina tehát megindult.

Megirtuk, hogy Emanuel Emil mind-ezideig nem adott életjelt magáról, bár családja kétségbeesetten mindenfelé kutatja táviratilag, de hasztalan. A Budapestről való átutaztában irt leveleken kívül más iras nem jött tőle és jelenleg nem tudják tartózkodási helyét. Emanuel Emil elutazása alkal-mával pusztán egy ruhát és kevés fém-neműt vitt magával úgy, hogy családja

a legnagyobb aggodalommal

van eltelve holléte iránt. Pénze sem igen volt, mert állítólag mindössze huszezer leit vitt magával elutazásakor. Hozzá tartozói kétségbe vannak esve, mert attól tartanak, hogy Emanuel Emil nem bír azzal a lelkierővel, amely egy ilyen kritikus és súlyos helyzet áthidalásához kell és öngyilkosságra gondol.

A katolikusok erélyes állásfoglalása

Nagybecskerekben a hitközségi autonómia megsértése ellen

Nagybecskerek, január 9.

A nagybecskereki római katolikus hitközség közgyűlést tartott, amelyen az alapszabályok körül szenvedelmes vita folyt. A dolog eredete ugyanis az, hogy Belgrádból a kultuszminisztériumtól nemrég rendelet érkezett a püspökség ügyeit vezető apostoli adminisztrátorhoz aziránt, hogy az összes katolikus hitközségek alapszabályait egységesen kell megszerkeszteni. A püspöki irodában ennek értelmében a régi alapszabályok helyett meg is csinálták az újakat.

Az egybehívott közgyűlésen aztán bemutatták az alapszabályokat. Az elnöki székben Kovács István dr. prelátnak — volt temesvári szeminárium tanár — ült. A bemutatott alapszabályokat Várady Imre dr., a község nagybecskereki római katoli-

kus hitközség világi elnöke, erősen kritizálta. Az alapszabályokban ugyanis a következő sérelmes és a hitközségek autonómiáját támadó pontok vannak:

A hitközség élén nem kell okvetlenül világi elnöknek állnia. De ha ilyen van, az csak a lelkész engedelmével hívhat össze közgyűlést. A közgyűlés határozatait csak akkor érvényesek, ha azokat a püspökség jóváhagyja. Az adókiivetés végső fokon a püspökség hatáskörébe tartozik.

Kovács dr. prelátnak védelmezte az alapszabályokat, a közgyűlés mindazonáltal feloszlott anélkül, hogy azokat elfogadta volna. A többi szerbbsági és bácskai hitközségekben is élénk mozgalom indult meg az új alapszabályok ellen.

MOZI

Belvárosi mozi: január 10. és 11.
Gyárvarosi mozi: január 12. és 13.
Mehalai mozi: január 14.

Szenzációs drámai film rendkívüli művészi megvalósítással!
Nagy attrakció!

Egy feleség és két férj

Nagyszerű szalonvígjáték, melynek tárgya a mai modern életből van merítve.

Pikáns jelenetek.

8 felvonás

Kiegészítésül egy elsőrangú amerikai vígjáték.
Német gyártmány. Monopol „Arta-film“ Bucuresti.

Főszerepekben:

Harry Liedtke és Mady Christian.

Felemelt helyárak. 40, 35, 30, 20 és 10 lei.

— Perian rendőrfőnököt állásába visszahelyezik. Perian György, volt józsefvárosi rendőrfőnök a törvényesleg a legutóbb megtartott tárgyaláson az ellene emelt vádak alól felmentett és tisztázott belügyminiszeri rendelkezés alapján visszahelyezést nyer állásába, a fel-függesztést hatálytalannítják és legközelebb ismét a józsefvárosi rendőrség élére kerül. A rokonszenves rendőrtisztviselő rehabilitálása, aki 1920-ban főkapitányi teendőket látott el, osztatlan örömet és meglepedést fog kelteni.

— Vizsgálat a repülőgéppanama ügyében. Bukarestből jelentik: Economu és Nicou tabornokok, akik a Fokker-féle repülőgépek rendelése ügyében a felülvizsgálással kaptak megbízást, ma kezdték meg a hivatalos eljárást. A tabornokok kihallgatták mindazokat a tisztakat, akiknek a repülőgépek rendelése körül bármilyen szerep is jutott.

* „Ha egészségét meg akarja őrizni, leghelyesebben cselekszik, ha száját FARMODONI fogkrémmel és szájvizzel ápolja, miáltal megakadályozza a fertőző bacillusoknak a szervezetbe való jutását.“

— Már azt hittük, hogy a tolatásról megfeledkeztek. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezér igazgatósága tegnap küldötte el azt a körrendeletet, amely szerint január tizenötől kezdve a vasúti tarifa tizenöt százalékkal emelkedik. A rendelet értelmében a tarifa drágulása a személyi és árudíjszabásra, valamint a bérleti díjakra terjed ki. A rendelet intézkedik továbbá arról, hogy ugyan-csak tizenöt százalékkal emelk a pályaudvari tolatási és egyéb hasonló illetéket is.

— A középiskolák kerülnek sorra. Bukarestből jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter a kamara üléseinek újból való megnyitása után azonnal beterjeszti a középiskolák oktatás reformjáról szóló javaslatot, amelynek szövegével már teljesen elkészült.

* A Tomm-quartett XXII. kamaras-télye a Tiszti Kaszinóban január 11-én (hétfő) este 9 órakor kezdődik. Jegyek a Banátban.

— Tyrman József dr. volt főorvos előadása a Zsidó Nemzeti Szövetségben. A Zs. N. Sz. népszerű kultur-előadásainak keretén belül vasárnap f. hó 10-én délután 6 órakor a belvárosi izraelita hitközség disztermében Tyrman József dr. főorvos tart előadást „Die Rassenfrage und das Judentum“ cím alatt. Fel-nőtteknek és középiskolai tanulóknak szabad bemenet.

— A Déli Hírlap nagyszabású Szfinksz-keresztrejtvénye, amely a karácsonyi számban jelent meg, város-szerte élénk érdeklődést váltott ki és tömegesen érkeztek be a megfejések. A sorsolásnál sorban a következők nevei jöttek ki, akik az Ecker-féle butorüzletben (Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 17.) kiállított nyereménytárgyakat elnyerték: 1. Tengler Józsefné, 2. Bischof Géza, 3. Schmidt Franciska. A nyertesek a díjakat hétfőtől kezdve lapunk kiadóhivatalában átvethetik.

* Bánáti szanatórium Temesvár, sebészeti-, belgyógyászati-, gyermek-, ideg-, test-egyenészeti-, húgyszervi-, női-, fiú-, or-, nyak-, szem-, bőrbajok kezelése. Röntgen és diathermia.

— Az orvosbálon jelen volt hölgyek gyönyörű toalettjeiről még ma is sokat beszél a város közönsége. Különösen nagy tetszést aratott egy chenilia-ruha, amely a Dom-tér 4. szám alatti Haas-müteremben készült. A selyem világos alapu, színes mintájú. A kivitele csupa sikk, izlés és művészet. Ezt a párisi modellruhát Wolf Péterné, Wolf Péter építész neje viselte, akinek a gyönyörű, remek ruhához számosan gratuláltak.

— **Halálozás.** Kirnbauer Kornél nyugalmazott főorvosállatorvos Ilonka leánya az éjjel meghalt. Vasárnap délután háromkor temetik a belvárosi temető halottaskamrájában.

— **A mentők decemberi működése.** A temesvári önkéntes mentőtársulat, az elmúlt év december havában 58 sérülés és 3 öngyilkossági kísérletnél nyújtott első segélyt. Tüzetben két izben vonultak ki, viszont a mozgóórság 259 esetben teljesített szolgálatot a színházban és gyülekezések alkalmával.

— **Felgyújtották a bukaresti Tanítók Házát.** Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt a Casa Scoalelorban tűz ütött ki. A tűz a kémiai laboratóriumban keletkezett és elpusztította a palota bszárnyát, valamint az ellenőrzési osztály irodáját. A kár egymillió lei. A teljes felkészültséggel kivonult tűzoltóságnak csak nagynehezen sikerült a tüzet lokalizálni. A helyszínen megjelent Anghelescu és Tatarescu miniszter is. A tűz oka ismeretlen, állítólag bűnös kezek okozták a tűz veszedelmét, még pedig azért, hogy bizonyos hiányokat elűntessenek.

— **Nincs nyugalom a francia politikában.** Párisból jelentik: A francia kamarát január hó tizenkettedikére hívták össze. A kamara ülésének napirendjén szerepel a locarnói szerződés ratifikálása, továbbá a pénzügyi szánással összefüggő javaslatok és a választói reform a kerületi rendszer visszaállításával kapcsolatban. Az utóbbi kérdésben ellentétek merültek fel a szocialisták és a radikálisok között, amely ellentét a baloldali blokk újabb megrázkódtatását teszi valószínűvé.

* A Patria kabarében ma az új tagok által nyújtott műsor bizonyára szintén télt házat vonz. Az új tánc- és énekszámok, kitaláló bohózat és utána vidám hangulatu kabaré elsőrendű vonzóerővel hatnak.

— **Rálőtt bátyjára, mert az nem adott neki pénzt.** Barladból jelentik: Tanasescu István gimnazista bátyjától Tanasescu Demeter odaváló ügyvédől pénzt kért, hogy tanulmányait Erdélyben tovább folytassa. A bátyja azonban tudta, hogy a fiu ép most kapott erre a célra pénz a szüleitől és megtagadta öccse kérését. A fiatal Tanasescu erre revolvert rántott és rálőtt bátyjára. A golyók súlyos sebet ejtettek az ügyvéden, akit kórházba szállították és műtétnek vetették alá. Állapota súlyos, de az orvosok azt hiszik, hogy sikerül megmenteni az életnek. A fiatal merénylőt, aki a tett elkövetése után elmenekült, a csendőrség nyomozza. Az eset kínos feltűnést keltett.

* Szombat és vasárnap este elsőrangú műsor a Lloyd Tavernában.

Bankszolgá

vagy irodaszolgái állást keresek. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegére a kiadóba kérek.

Krausz Salamon

ortopéd és divatcipész

Zápolya u. 4

Bejárat a kapu alatt.

Zsidó királyság Amerikában

mely már Kolumbus előtt kétszáz évvel létezett

Newyork, január 7.

Különös felfedezések körül csatáznak az amerikai archeológusok. Arizona államban, Tucson közelében 15 hónap óta a megdöbbentő leletek egész sora került a napvilágra a föld alól. Dilettánsok tették az első felfedezéseket, egyetemi profeszörök jártak a helyszínén, egyik-másik maga csákyozott ki a mészkőformációból tárgyakat és most, hogy az eddigi leletek egész tömegét rendezték és levonták belőlük a konkluziókat, olyan fantasztikus megállapításokat tártak a világ elé, amelyekről felhőrdült az archeológusok legnagyobb része, de felhőrdülhetnek tőle bátran a történelemtudósok is, mert a leletek, ha nem

pokoli zsenialitással

végrehajtott szédélgersől van szó, azt bizonyítják, hogy a zsidók fedezték fel Amerikát és Krisztus után 760—900-ig királyságuk volt Arizonában. A komoly olvasótábor ezután a konkluzió után nyilván úgy érzi, hogy a nonszensz csimborasszójához érkezett és le kell tenni kezéből a lapot. A Newyork Times, a legkomolyabb amerikai ujság azonban napokon át sürű hasábkokon foglalkozott az arizonai leletekkel, megszólaltatta a pro és kontra tudósok egész seregét.

A leletek, amelyeket fényképmásolatban közölt, valósággal régészeti kollektiót alkotnak. Olomból öntött kardok, kereszték, félholdak, hétágu zsidó gyertyatartók és

szabadkőműves jelvények

tarka tömege került ki a föld alól. Latin és héber írásjelekkel vannak a kereszték tele és ezek az írásjelek, szakértők fordításai nyomán, valóságos kronológiát adják egy római zsidó

— Amikor a mosonó lop. Pandela, a temesvári műegyetem internátusának a vezetője, feljelentést tett a rendőrségen, hogy az internátus fehéreműállományát huzamosabb idő óta ismeretlen tettesek megdézsmálják. A fejelentésre a rendőrség megindította az eljárást és sikerült a tolvajt Dragicescu Mária harmincnyolc éves mosonó személyében kinyomozni. A bűnös asszony bevalotta tettét. Letartóztatták.

invázióknak „Calalus”-földre, királyok uralkodási éveivel és azoknak a szakadatlan harcoknak történetével, amit a bevándorlók a toltezus (a mexikói toltekek?) népfajai vívtak mindaddig, amíg elérkezett a vég és a benszülöttek nyilván kiirtották az idegeneket az utolsó emberig...

Csodálatosnak látszik, hogy az amerikai tudósvilág máig nem foglalt egyértelműleg állást a nyilvánvaló és

otromba hamisítással

szemben. A közvélemény semmibevétele nemis annyira a helyszínen járt, mint a távollevő tudósok nyilatkozataiban ütkezik ki szenvedélyesen. „Otromba, durva család” — állapítja meg a legtöbb vélemény és ennek a véleménynek nemcsak a leletek képtelensége ad tápot, hanem az a körülmény is, hogy csináltak már Amerikában nagy régészeti szélhámosságokat és kompromittáltak már tudósokat nem egyszer. Fölötte valószínű, hogy most a pesszimistáknak lesz igazuk, ma még azonban tökéletes rejtély veszi körül nemcsak ennek a szélhámosságnak céljait, hanem a végrehajtási módozatot is. Hogy kerültek hat lábnyi mélységbe,

évszázados mésziormációk

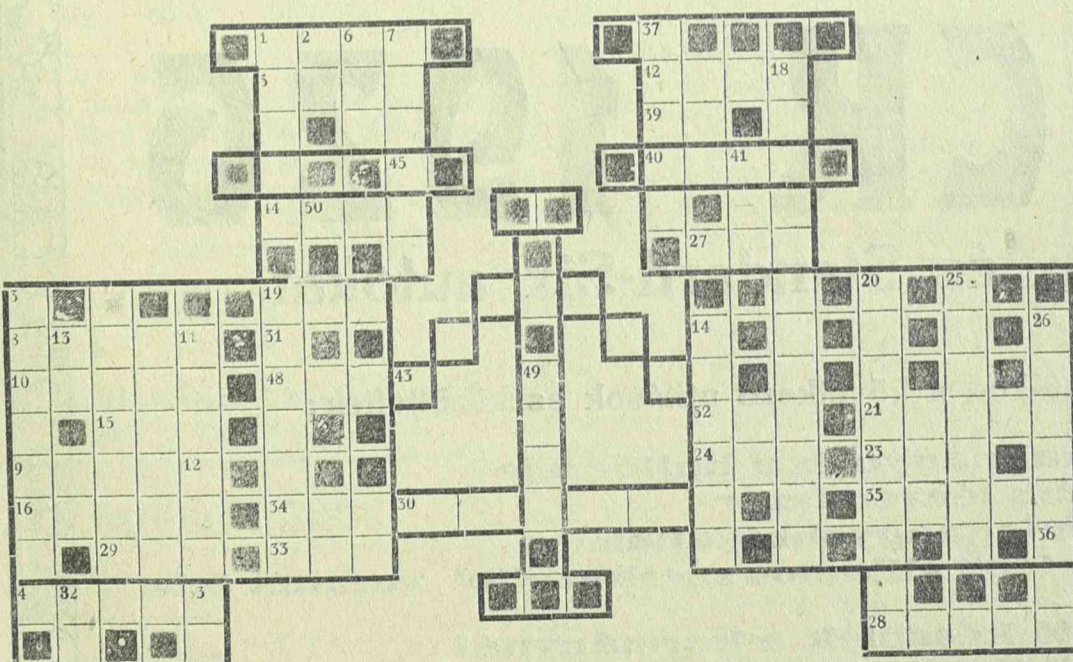
közé, megbolygatatlan talajba ezek az ólomkereszték, arra e pillanatban a csalást kiáltók nem tudnak megfelelni.

Lehet, hogy a nagy misztérium végeredményben nem is lesz olyan mély és valami meglepő újabb fejleménybe fogja bizonyítani, hogy ismét egy originális, szenzációsan kieszelt amerikai trükk húzódik meg az amerikai zsidó királyság mögött.

— **Tutankhamen utazik.** A „Vossische Zeitung” londoni jelentés alapján közli, hogy az arany koporsó, Tutankhamen mumiájával erős katonai fedezettel a temetkezés helyéből Luxor felé van utban, ahonnet különvonattal elindítják azt Kairóba. A kairói muzeumban hosszabb ideig közszemlére teszik ki a koporsót. Azalatt, amíg a koporsó a muzeumban lesz, a temetkezési helyen megszüntetnek minden kutatást.

Keresztrejtvény

Szerző: Tóth József (Temesvár)

Vi-szintes sorok:

1 billiárdozók használják. 2 ürmérték. 4 Finnország Abo-Bjöneborg kormányzóságának fővárosa. 5 kártékony állat. 8 nemzet a Balkánon. 9 ki korán kel az... 10 rajzhoz használják. 15 a hering. 16 terhet emelnek vele. 19 angolul száraz. 21 az iskolában tanít. 24 tejtermék. 27 a mit nem szeretnek fizetni. 28 pirosra mondják. 29 veszedelmes fegyver. 30 Angol-indiai hűbérállam. 33 a csunyára mondják. 34 ami nélkül Hercules nem lett volna félisten. 35 nőtestvéremnek mondom. 39 románul „igen”. 40 „k”-val földmunkás teszi. 42 fényes. 43 temesvári tábornok. 44 háztartásban használják. 48 „d”-vel temesvári futball tréner. 52 mező másképen. 23 rokon.

Függőleges sorok:

1 nagy magyar ember. 2 a szegény embert még ez is huzza. 3 a 4-es kocka nélkül dán költő. 7 testrészt. 11 házias férfire mondják. 12 ital. 13 katona teszi. 14 tenniszracketmárka. 18 temesvári látszerész cég. 20 orosz származású kutyamember. 25 tisztí rangfokozat. 26 temesvári futballista. 31 vegyész, aki először állított elő alumíniumot. 32 legjobb az egyenes. 36 község Temesvár közelében visszafelé olvasva. 37 szibériai folyó. 41 a pap csinálja. 49 kicsoda visszafelé olvasva németül. 53 nem mindenki. 6 a szegény. 45 Dózsa féle... lázadás.

— **Revolveres merénylet a moszkvai opera előadásán.** Revalból jelentik: A moszkvai állami operaház előadásán az emeleti erkélyről rálöttek Worszkjy Vladimír, az opera népbiztosára, aki azonban csak a vállán szenvedett könnyebb természetű sérülést. A merényletre az adott okot, hogy a színházi intendáns a villamosüzem fiatalabb munkáscsoportjának többizben nem adott alkalmat az előadások megtekintésére. A merénylő elfogatása izgalmas és véres jelenetek után sikerült csak, mert társai védelmükbe vették.

* Nem érdemes vacsorát főzni, mert vacsorára a legjobb felvágottat Fa Mihály Telekhá-téri és Mária melletti üzleteiben kaphatja.

— **A kisebbségi nőegyletek akcióközössége.** Kolozsvárról jelentik: Néhány nap előtt az a hír jelent el, hogy a nővédelmi misszió elnevezésű katolikus nőegylet nem járul hozzá ahhoz, hogy a nőegyletek kolozsvári konferenciáján hozott határozatához képest a nőegyletek szövetségébe belépjen. Állítólag azért tartózkodott az egylet etől a lépéstől, mert fél, hogy katolikus jellegét elveszíti. Tudósítónk előtt illetékes helyen ezt a hírt megcáfolták, miután sohasem volt szó arról, hogy a magyar nőegyesületek közös szövetségbe tömörüljenek, hanem csak arról esett szó, hogy Kolozsvárról technikai hivatalt állítsanak fel, amely az együttes akciók munkáját végezné. Ez a közös hivatal az egyesületek autonómiáját semmiféle mértékben nem sértette volna. A kisebbségi nőegyletek három ilyen technikai hivatalt állítanak fel, a magyar nőegyletek Kolozsvár székhellyel, a zsidó nőegyletek ugyancsak ott, míg a német nőegyletek Nagyszeben székhellyel. A katolikus és zsidó nőegyletek között már létrejött meg egyezés arra vonatkozólag, hogy a két technikai hivatal szerves kontaktusban fog működni egymással.

* Lloyd Taverna az elite-közönség találkozóhelye.

Lapokat koboztak el

Bukarestben, mert izgató cikkeket közöltek

Bukarest, január 9.

Constantinescu Sándor földművelésügyi miniszter lakásán ma megbeszélés volt, amelyen Ducea és Tatarescu miniszterek is résztvettek. Az értekezleten a legutóbbi eseményekkel kapcsolatos intézkedésekkel foglalkoztak. Ugyancsak megbeszélések folytak a sziguranca vezérigazgatóságon Tatarescu miniszter, Voinescu Romulusz sziguranca vezérigazgató és Stefanescu csendőrségi főparancsnok között. A megbeszélések után elrendelték a Cuvântul mai számának az elkobzását, mivel a lap felforgató tendenciájú cikket közölt. Ugyanebből az okból elkobozták a Lupta esti kiadását is.

Önkéntes árverési hirdetmény.

F. é. január hó 14. napján d. u. 3 órakor Temesvárott, a főposta melletti Kovács-féle villa I. emeleti lakásán egy háló-, férfi- és nappali szobabebérendezés, konyhabebérendezés és egyéb ingóságok önkéntes árverés útján, a legtöbbet ígérőknek, azonnali készpénzfizetés mellett eladatnak. Ezen ingóságok fenti helyen megtekinthetők naponta d. e. 1/2 10—11 óra közötti időben. Az árverési feltételek alulírott-nál tekinthetők meg, aki egyuttal bővebb felvilágosítással is szolgál.

Dr. Veterány Viktor ügyvéd
I., Str. Gen. Dragalina 3.

Zsák

Zsinog

Kötél

Havas Desső Gyár és fiók
Timisoara Lagoj.

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

TIMISOARA
186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Az oktondi szeretők

Jaques Natanson a modern francia drámairodalom legkiválóbb képviselője. Őt darabját játszották már rendkívül nagy sikerrel. Ő a háború utáni generációt reprezentálja. A francia kritika benne látja az új Bernsteint. Első darabját tizennyolc esztendőskorában adták elő, ez a kor a kamasz-kor szexuális életével foglalkozott. Második darabja: „Az oktondi szeretők” egyike legfinomabb műveinek. A harmadik darab (L'enfant truqué) egy fiatalemberrel szól, akit mesterségesen arra nevelnek, hogy a nők ellen felvegye a harcot. Az oktondi szeretőkkel való az alábbi, szatirikus játékot befejező részlet.

(A harmadik felvonás egyetlen jelenet, a Férfi és Őnagysága reggel felkúszik az ágyban. Nagy, heves dialógus. Kiderült, hogy vége a szerelemnek, amelyet mindketten örökkévalónak tartottak. A Férfi kiugrik az ágyból s fázósan beül egy fötőjébe. Szomorú csend.)

Őnagysága: Most mit fogunk csinálni?

A férfi: Nem marad más hátra: jóbarátok leszünk.

Őnagysága: Nem erről álmodozunk.

A férfi: Gyönyörű az: eltávolzni tudni harag nélkül, fájdalom nélkül, könnyek nélkül.

Őnagysága: Igen.

A férfi: Ne várjuk meg azt a napot, amikor az egyikünk utálattal fog elfordulni a másiktól.

Őnagysága: Talán igazad van...

A férfi: Odadobtuk egy szeszélynek a szerelmünket. Legalább a barátsággra vigyázzunk.

Őnagysága: Igen.

A férfi: Mi szánalmasnak látjuk a többi szerelmesek sorsát. Nem vagyunk olyanok, mint ők, mert mi tudjuk, hogy a boldogság egy kicsit mindig szomorú, de mindig gyönyörűség lesz együtt beszélgetni az álmainkról, amelyeket együtt szőttünk.

Őnagysága: Igazad van.

A férfi: Fiatalon megkóstoljuk az öregek részére fentartott élvezeteket. Tudod, egy meghitt sarok a kályha mellett, mértékletes vacsora után...

Őnagysága: Szeretlek!

A férfi: Hallgass!

Őnagysága: Nagyon!

A férfi: Meglátod, jobb lesz így.

Őnagysága: Ez nem nagyon mulatságos.

A férfi: Nyugodj bele. Rövidesen bejutunk az egykori szerelmesek baráti révébe, ami után mindketten vágyunk.

Őnagysága: Gonosz!

A férfi: Az igazi szerelem érdekében talán szükséges, hogy ne szeressük egymást többé.

Őnagysága: Lehet, hogy én nem is szerettelek soha.

A férfi (gyöngéden): Nem hallgatsz?

Őnagysága: Javíthatatlan vagyok.

A férfi: Ne szakítsunk. A szakítás mindig brutális. Mi elválunk.

Őnagysága: Igen.

A férfi: A válás sohse jelent végleges elhatározást.

Őnagysága: Drága!

A férfi: Légy okos! (Felkel és veszi a cókómókját.)

Őnagysága: Elmész?

A férfi: Nem gondolod, hogy ebben a pillanatban ez a legokosabb, amit tehetek?

Őnagysága: Talán... (A férfi körülnéz a szobában, keres egy zuhót, ahol felöltözhetik.) Mit keresel?

A férfi: Egy diszkrét sarkot. Nincs csunyább látvány, mint egy öltözőkódó férfi.

Őnagysága: Eredj a spanyolfal mögé. (A férfi szót fogad.) Nem volt szerencsénk!

A férfi (a spanyol mögött): Nem bizony. (Hosszu szünet.)

Őnagysága: Miért olyan szomorú a szerelem?

A férfi: Hogyne volna szomorú! Hiszen már olyan öreg!

Őnagysága: Ilyenkor van kedved tréfálni?

A férfi: Miért mondd, hogy a szerelem szomorú, holott mi vagyunk a szomorúak?

Őnagysága: Most fizetünk azért, mert a multban kegyetlenek voltunk.

A férfi: Akkor azért a kegyetlenségért is fizetünk, ami nekünk fáj a legjobban.

Őnagysága: Ez nem igazságos.

A férfi: Semmi se igazságos.

Őnagysága: Most ki-ki elindul a maga útján.

A férfi: Cipeljük a hátunkon a koldustarisznyát.

Őnagysága: Nekem már elfogyott a bátorságom.

A férfi: Folytatni kell az utat.

Őnagysága: Meddig?

A férfi: Nem lehessen tudni. (Előjön, felveszi a kabátját.) Hol a felöltőm?

Őnagysága: Az előszobában. (A férfi kimegy. Őnagysága begöngyöli a pizsamát egy ujságpapírba. A férfi visszajön a felöltővel.)

A férfi: Mit csinálsz?

Őnagysága: Ezt vidd magaddal. Nem akarom megtartani emlékebe.

A férfi: En se.

Őnagysága: Majd eldobod. (Átadta a csomagot, a férfi leteszi egy székre, aztán a nőhöz lép és hosszan megcsókolja.) A viszontlátásra! (A férfi veszi a kalapját, az ajtóig megy, ott megáll.) Tessék?

A férfi: Megkísérlek elmenni anélkül, hogy nevetéges arcot vágnék.

Őnagysága: Bajosan fog sikerülni.

A férfi: A viszontlátásra! (Kiált.) Megállj!

A férfi: Tessék?

Őnagysága: Nagyon szomorúak leszünk utána.

A férfi: Tudom.

Őnagysága: Látjuk egymást mielőbb?

A férfi: Majd telefonálok.

Őnagysága: Igyekezni fogunk nem beszélni a szerelemről.

A férfi: Azt hiszem, hogy ehhez elég intelligensek vagyunk.

Őnagysága: A viszontlátásra!

A férfi: A viszontlátásra! (A férfi elmegy. Őnagysága sirva veti magát a párnákba. A férfi visszajön. A nő örömmel felsikolt.)

Őnagysága: Ah! Tudtam! Tudtam!

A férfi (zavartan): Itt felejtettem a pizsamát.

Őnagysága (uralkodik magán): Itt van.

A férfi (átveszi): Te sirsz?

Őnagysága: Ah! Semmi, semmi.

A férfi (lehajtja a fejét): A viszontlátásra? (Az ajtó felé megy.)

Őnagysága: A viszontlátásra. Férfi megáll, nézi őnagyságát.) Meg gondolsz?

A férfi (kisvártatva): Arra gondolkodok, hogy azzal dicsekedtem a barátaimnak, hogy boldog voltam, most kénytelen vagyok bevallani, hogy tévedtem.

Őnagysága: En is. De hova akarok kilyukadni?

A férfi: Sehova. (Lassan az ajtó felé megy.) A viszontlátásra.

Őnagysága: Telefonálj holnap!

A férfi: Igen. (Kis szünet.)

Őnagysága: Hol vacsorázol holnap?

A férfi: Nem tudom.

Őnagysága: Akasz nálam vacsorázni?

A férfi: Örömmel.

Őnagysága: A holnapi viszontlátásra. (Kis szünet.)

A férfi: Hol ebédelsz holnap?

Őnagysága: Még nincs programom.

A férfi: Akarsz velem ebédelni?

Őnagysága: Igen.

A férfi: A holnapi viszontlátásra! (Kis szünet.)

Őnagysága: Ma este hol vacsorázol?

A férfi: Nem hinném, hogy lesz étvágyam.

Őnagysága: Gyere hozzám. Csinalunk egy könnyű vacsorát.

A férfi: Szívesen.

Őnagysága: Tehát az esti viszontlátásra. (Kis szünet.)

A férfi: Kedvem volna ma kitérni valahova ebédre. Ez, remélem, jót fog tenni nekem.

Őnagysága: Látod, ez jó ötlet.

A férfi: Legyen szerencsém.

Őnagysága: De nem beszélünk magunkról!

A férfi: Megígérem.

Őnagysága: A viszontlátásra! Türelemmel a gallérodát. Hideg van künn.

A férfi: Megiszom egy forró kávét egy kis putikban.

Őnagysága: Nyitva van ilyenkor valami?

A férfi: Vannak emberek, akik munkába mennek.

Őnagysága: Esik. Nem találsz taxit.

A férfi: Nem lakom messze.

Őnagysága: Váraj egy kicsit. Itt fogsz reggelizni.

A férfi: Leszaladok, iszom egy kávét, aztán visszajövök.

Őnagysága: Jó, jó, elmentél és vissza is jöttél.

A férfi: Nem léptem ki a házból.

Őnagysága: Szükséges, hogy kitérj a házból?

A férfi: Igen, szükségünk van egy kis valásra.

Őnagysága: Miért?

A férfi (habozva): Ez a bizonytalan érzésem. (Kis szünet.) Egész bizonytalan.

Őnagysága: Nos, leteszed a csomagot? (Leteszi.) És a kalapod? (Leteszi.) Leveted a felöltődöt? (Leveti, kis szünet.) A kabátodat? (Leveti.) A mellény? (Leveti.) A gallér nem zseniroz?

A férfi: Egy kicsit...

Őnagysága: Eredj a spanyolfal mögé.

A férfi: Gondolod?

Őnagysága: Igen, drágám. Nincs csunyább látvány, mint egy vetkőző férfi...

(Függöny.)

Fordította: Stella Adorján.

Addig ne vásároljon új autót magának,
amíg meg nem tekintette és ki nem próbálta
az új típusu

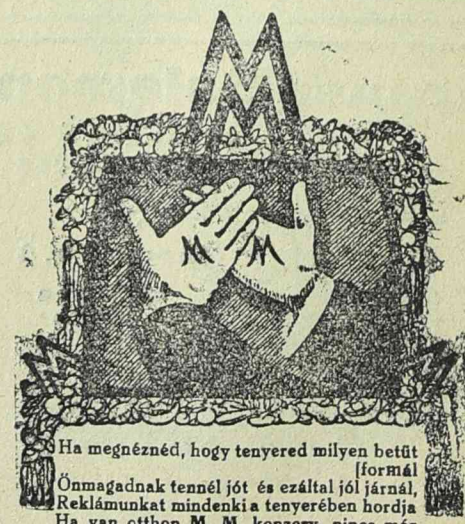
BUICK 1926

Master-Six és Standard-Six autókat.

Ezek az autók a következő újítások eszközöltettek:

A motornak sokkal nagyobb a hajtóereje
Sokkalta biztosabb fékrendszer
A külső gummik megnagyobbítottak
Kétrendszerű „Deico” villamos szerkezettel vannak felszerelve
Új irányváltoztató készülék a kormányon
Újrendszerű légsűrűsítő
Olajsűrű
Benzinsűrű.

NOËL S. A. R.
BUCUREȘTI Calea Victoriei 105.

Ha megnéznéd, hogy tenyered milyen betűt
formál
Önmagadnak tennél jót és általán jól járnál,
Reklámmunkát mindenki a tenyeredben hordja
Ha van ottan M. M. konzerv, nincs már
[semmi gondja.]

Gyerekujság

Szerkeszti: Koro Pál bácsi.

Kalandos Palkó utazásai

— Itélkezés a rablók fölött. —

Az apacsok törzse másnap itélkezett a két rabló fölött. A törvényeket egy nagy tölgyfa alatt tartották, mely körül a törzs vezetői körben ltek. Szemben a tölgyfával két hatalmas oszlop volt a földbe verve és az oszlopokhoz kötözve állott a két tonálló.

Az itélkező indiánok körében ott ltt Sam Hawkens és Kalandos Palkó is. Mielőtt azonban rátértek volna az élkezésre, indián szokás szerint elzítették a közös pipát. Először a fiatal Vinetou tett három szippantást és a üstöt a levegőbe fújta. Aztán sorra adta a pipát a többieknek. Sam Hawkens is megtette a maga három szippantását, sőt még Palkó is.

— Eresszettek minket szabadon, — szólalt meg az öregebb rabló, — mi iratlanok vagyunk.

— Azzal vagytok vádolva, — válaszolt Vinetou, — hogy egy fiatal indiántársunkat megármadtatok, féloltra vertétek és elvettétek a lovát s a nála volt aranygöngyököt.

— Nem igaz, mi nem támadtunk meg senkit.

— Hát akkor hogyan került hozzátok a lova és a száz darab aranygöngye, amelynek találási helyét csak az apacsok ismerik?

— A dolog úgy történt, hogy láttuk amint két fehér rabló megtámadta az indiánt, megverték, aztán a holmijával elrohantak. Mi üldözőbe fogtuk őket, sikerült mindkettőt utólránunk, agyonlőttük őket. Magunkhoz vettük a náluk talált rabolt holmit és ide akartuk azt hozni. Utközben azonban találkozottunk nagyobb apacsörséggel, amely minket rablóknak nézett, elfogott és idehozott.

— Hát ha ártatlanok vagytok, akkor miért szöktetek meg?

— Azért, mert ti nem hittetek nekünk és nem akartuk, hogy a lelketeket igaztalan ítélettel beszennyezzétek. Itt már aztán Sam Hawkens is beleszólt:

— De szökéstekkor elvittétek az én lovamat, meg a társamét, azonkívül a pénzünket is, ha nem tévedek. Ez is ártatlanságtok mellett bizonyít?

— Igenis. A ti holmitokat azért vittük magunkkal, hogy megbüntessünk benneteket, amiért minket rablóknak neveztetek.

— De hogyan tudtatok megszabadulni?

— kérdezte a rablót ismét a fiatal Vinetou.

— Az a mi ügyességünk volt.

— Ez az ügyesség ravaszság volt, ha nem tévedek, — szólott közbe Sam Hawkens, — majd erről bővebb felvilágosítást ad a társam.

Kalandos Palkó elmondta aztán, hogy az előző este ott járt a foglyok sátorában és az öregebb arra kérte, hogy lazítsa meg a kötelékeit, mert beteges ember.

— Nem szégyenled magad, — mondta haragosan a törzsfőnök, — hogy szökéstekkor egy fiu tapasztalatlanságát használtad ki?

— Ne sérteges engem, vörös kutya, — ordított az öregebb rabló, aki már kezdte belátni, hogy vesztett ügye van.

A főnök egyet intett, mire egy indián odament az osziophoz és a rabló kötelékét úgy megszorította, hogy az feljajdult kínjában.

Ekkor kihallgatták a fiatal indiánt, akit a gazemberek kiraboltak. Az indián azonnal rájuk ismert, bár az öreg rabló megint tagadott.

— Testvéreim, — szólott az ifju, — amikor viaskodtam a rablókkal, az az öregebbnek megharaptam a vállát.

Winetou meparancsolta, hogy huzzák le az öreg rabló válláról a kabátot

és az inget. Megtették és a harapást csakugyan ott találták. Azonban az öregebb rabló még mindig tagadott.

— Lehet, hogy fiatal testvérem a viaskodásban megharapta támadóját, de nem engem. Engem egy medve harapott meg a mult héten.

— Testvéreim, — szólalt meg ismét a fiatal indián, — nekem a felső középső fogam hiányzik. Nézzétek meg jobban a harapást. Ennek nyomát nem fogjátok ott találni.

Igy is volt. Az apacsok bebizonyítva látták a rablást és rövid tanácskozás után kimondták, hogy a két gazembert halálra kell ítélni.

— Ember ne öljön embert, — szólalt meg akkor Sam Hawkens, ezt tanította nektek Old Shatterhand is, ha nem tévedek.

Rábészélésére az apacsok belementek abba, hogy nem végzik ki a két gazembert. Abban állapotok meg, hogy lovaikat, fegyvereiket, még a késeiket is és minden felszerelésüket elveszik, aztán a törzs területének határáig kísérik őket s ott sorsukra bízzák őket. Elég büntetés lesz nekik az is.

Összeadás.

Az iskolában a tanító bácsi a gyerekeket az összeadásra tanítja és hogy a dolgot jobban fogják fel, példát mond nekik. Felszólítja Ferkót és azt mondja:

— Ferkó, ha neked a mamád dél-előtt négy almát ad, akkor neked hány almád van?

— Négy, tanító ur, kérem.

— Jól van. De ha a mamád délután még négy almát ad neked, akkor hány almád van?

— Négy, tanító ur, kérem.

— Hohó, hát mi van a délelőtti almával?

— Azt mindjárt délelőtt eszem meg, tanító ur, kérem.

Porból lettünk.

A hittanórán a tisztelendő ur magyarázza a fiuknak, hogy az Isten az embereket porból teremtette.

— Ugye, tisztelendő ur, kérem, — kérdezi a kíváncsi Karcsi, — a szerezésedet az Isten szénporból teremtette?

Rejtvények.

1. Szótalány.

Gyerekek, van egy négy betűs szó, amely páros számot jelent. Az első betűjét elveszem és egy másik más-salhangzót teszek a helyébe, akkor olyan állványnak kapom a nevét, amelyre valamit tenni szoktak.

2. Pótlórejtvény.

—rokszállítás, —ger, —nyed, —aros-vásárhely, —adna, —egesvár, —orda, —árad.

Ezekhez a csonka szavakhoz pótoljatok betűket és nyolc városnevet kaptok. Ha a kezdőbetűket megfelelően rakjátok össze, egy kilencedik városnév áll előttek.

3. Betűrejtvény.

$\frac{g}{o} d$

A megfejtéseket szerda estig kell behozni, vagy beküldeni.

Rejtvénymegfejtés:

1. ....

2. ....

3. ....

Megfejtette.....

Lakik.....

Szerkesztői üzenetek.

— E rovatban minden olvasónknak a legnagyobb készséggel szolgálunk felvilágosítással. —

„Nem könnyű“. Tényleg nem könnyű eset. Azonban a legnehezebb dolognak is van nyitja. Igy bizonyára sikerül az Ön által ma megoldhatatlannak látszó problémát is. A lány — mint írja — tizenkilenc éves, nemeslelkű, jellemes, vallásos, mély lelki életet él, szóval az összes erényekkel rendelkezik és mégis azt hangoztatja, hogy nem idealista, csak realitásokban hisz és nem vár semmitse az élettől, mert pesszimista. Csodálatos, hogy Ön, mint okos és tapasztalt ember, nem gondolt mégsem arra, hogy így csak olyan finom, érzékenylelkű lány beszélhet, akinek az igazi életről és emberekről fogalma sincs. Lelkének tulérékeny lemezére véltett minden benyomást valóságnak hisz és gyerekeszettel elveket kovácsol belőlük anélkül, hogy ezeket meg tudná indokolni. Ezenkívül a lány ugylátszik könnyen befolyásolható és sokat ad mások beszédére. Ön becsületes őszinteséggel feltárta előtte egész multját, amelyet bizonyára megtárgyalt másokkal is. Ezek valószínűleg ugynevezett jótanácsokkal látták el és óva intették, hogy ne higgyen Önnek. Innen keletkezhetett a hirtelen változás, amelynek Ön nem ismeri okát. Hogy a lány ennek dacára szereti, azt áltál bizonyítja, hogy ismételtlen kérte, miradjanak továbbra is együtt, mint aó barátok. És Ön is szereti őt, mert már is féltékeny, pedig erre nincs semmi oka. Azt tanácsoljuk, ha tényleg annyira szereli, beszéljen a mamával, lehetőleg a lány jelenlétében és birja őket határozott nyilatkozattételre. Meglátja, milyen egyszerűen oldódik meg a probléma.

V. I. Kozlabánya. Ismerjük sanyaru helyzetüket, amelybe saját hibájukon kívül kerültek. Értesülésünk szerint kedvező fordulat várható az ügyben úgy, hogy legalább követelésük egy részéhez juthatnak az emberek. A lapot természetesen fennakadás nélkül küldjük és az előfizetési díjat akkor küldik be, ha az módjukban lesz.

H. E. Temesvár. A szavaknak a rendestől eltérő csoportosítása és új szavak erőltetett faragása még nem versírás. Nem felelnek meg.

S. L. Sepsiszentgyörgy. Köszönjük szíves ajánkozását, de nem vehetjük igénybe, mert már van tudósítónk. Ha esetleg később aktuális lenne, visszatérünk ajánlatára.

Kislány. Temesvár. Stepper-Tristis Vilmos címe: Páris, 5. Rue de Montparnasse.

Előfizető. Lugos. Az utlevelek kiállítására nem lett költségesebb. Egyes lapokban erre vonatkozólag megjelent hírek nem feleltek meg a valóságnak. Ezt egyebekben a Déli Hírlap egyik legutóbbi számában meg is írjuk.

Orsovai előfizető. A Déli Hírlap kedvezményes könyvvásárlási akciója természetesen a vidéki előfizetőkre is vonatkozik. Mindenki, aki nyugtával igazolja, hogy legalább három hónapra előfizetett a Déli Hírlapra, minden könyv bolti árából husz százalék engedményt kap. A Déli Hírlap ezzel anyagi áldozatot hoz, mert Légrády-könyvkereskedés (Belváros, Városház-utca), amellyel megállapodást létesítettünk a könyvkereskedőkre vonatkozó egyezmény értelmében legfeljebb tíz százalékot engedhet a könyv árából. A másik tíz százalékot a Déli Hírlap téríti meg a cégnek. Nagy anyagi megterhelést jelent ez lapunknak, de nem riadunk vissza semmi áldozattól, amikor arról van szó, hogy a magyar kulturát és a magyar olvasóközönség kulturigényeit támogassuk. Lehetővé akarjuk ezzel tenni a könyvek vásárlását azok számára is, akik a mai drágaság közepette nehezen hozhatják meg azt az anyagi áldozatot, hogy könyvet vásároljanak. Esetleges megrendelését szívesen közvetítjük.

Dr. L. P. Temesvár. 1. Olvassa e az előbbi üzenetet. 2. Ugyancsak a Légrády könyvkereskedő céggel létesítettünk megállapodást arra vonatkozólag is, hogy előfizetőink kedvezményes áron vehessék igénybe a cég többezerkötetes kölcsönkönyvtárát. A kölcsönkönyvtár havi előfizetést díja hatvan lei, aki a Déli Hírlapra legalább három hónapra előfizet és azt a cégnél az előfizetési nyugtával igazolja, csupán havi negyven leít fizet kölcsön díj címén. Ezzel is lehetővé akarjuk tenni, hogy olvasóközönségünk, előfizetőink hozzájuthassanak a jó magyar könyvekhez és az irodalom legújabb termékeihez. Ezt az anyagi megterhelést — a havi husz lei költséget — szívesen vállalta a Déli Hírlap a kultura terjesztése érdekében. Ezt a kedvezményt természetesen csak előfizetőinknek nyújtjuk.

Felhivom a tisztelt közönség figyelmét, ha varrógépjét vagy grammofonját székszerűen, jótállás mellet javítani óhajtja, forduljon azonnal a varrógép javító központba BECKER, III, Mühle Vilmos-u. 1.

Bali és esteyi ruhák
a legszebb kivitelben Szlomaneknél
Gyárvaros, Andrassy-ut.

Muschong-féle
lugoji cserepek
a legjobbak

Irimiás mester
Scudier-tér és Preyer-utca sarok
Mérték utáni rendelést 3 nap alatt eszközöl

HUHN
hölgyfodrászat, Henni hajfestés, hajmunkák, manicur és pedicur urak részére is.
Timisoara-Belváros, Jendherceg-u. 5

a legjobb arcápoló szer.
Kapható Dr. KOVÁCS ALADÁR gyógyszerárban
Timisoara-Fabrica, F6-utca 33-35

Mignon gyermekruhaszalon Temesvár-Belváros, Hitelbank-palota

Célszerű ajándékok!

Félperzsák	Lei 450 — 600
Opposonok	Lei 860 — 2.400
Vadmacskák	Lei 435 — 855
Sealck	Lei 235 — 855

Szenzáció! Hosszuszőrű Malta-prémek gallér és kézelőknek elegendő, barna és szürke Lei 800. Prémcsikok minden színben kicsinyben és nagyban. Saját gyártmány.

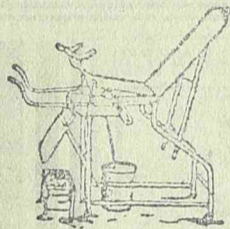

Detail vevőink részére elsőrendű szűcs-mestereket ajánlunk. Előzékeny, szakavatott és türelmes kiszolgálás. Vételkényeszer nincsen.

Veszünk róka, vidra stb. nemesebb nyersbőröket legmagasabb napi áron

Groszmann Sándor
cég szőrmeáru-osztálya.
Gyárvárosi fő-tér. Telef. 226:

Orvosok számára nagy fizetési engedmények.

Műtőasztalok, műtőszekrények, mosdók, irrigátorok, orvosi felszerelések, mind autogén előállításban kaphatók **GOLDSTEIN JANCU**
Bucuresti, Strada Carol 44. 314

100 drb. híres eredeti olajfestmény 87 drb. perzsaszőnyeg

kerül árverésre az

„ATHENEUM“-ban

Timișoara, Józsefváros Witehouse-palota

január 11., 12. és 13-án

Árverés kezdete d. u. 5 órakor.

NAGYAKARITÁST elektromos **PORSZIVÓGÉPEK** KELL, **PARKETTASUROLÁST, BEERESZTÉST ES FENYESITÉST** elektromos **PARKETTA-GEPPEL** teljesít a **ROYAL VACUUMCLANER**
IV., Str. Ioan Ghica No. 1a 1/5 (Arany János-utca)
Telefon 21—10 198

Mindennemű **tüzelőanyag**
nagyban és kicsinyben
Schaar és Hámorj cégnél
Telefon 9—64.

A Központi Bank Váltóüzlet és Ker. R.-T.

(Belváros, Mühle-ház) 1926 január 1-től

Ingatlanforgalmi osztályt

létesített, melynek vezetésével **Friedmann Ármin ur** lett megbízva.

Az új osztiály házak, telkek, földek vétele és eladása, illetve ezek közvetítésével foglalkozik. :: :: :: Telefon 15-33.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűre 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Allást keres románul és németül beszélő kereskedő, **Mittelmann Wolf**, Józsefváros Zöldpázsit-utca 21.

Hivatalnok, aki a könyvelést, gépirást gyorsírást érti, azonnali belépésre nagyobb vállalatnál állást keres. Megkeresése a „Ugyes” jellegre a kiadóba kérék.

Jó házi koszt kapható úri családnál. Ajánlatokat „Házi” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Gyakorlott ügyvedi írások perlekt román, német, magyar, szerb, állást keres. Cim a kiadóban.

Uricsaládnál egyedülálló urinők és urak részére izletes ebéd és vacsora kapható. Ajánlatokat „Házikozt” jellegre a kiadóba kérék.

Gyárépület, istálló és cselediaká sal együtt kerestetik, Józsefvárosban esetleg Erzsébetvárosban. Ajánlatokat „Fenyő” jellegre a kiadóba kérék.

Ha szép akar lenni, használjon Kulka-fele Liliomtej-kremet, liliomszappant, liliompudert, 8 színben. Kapható kizárólag Kulka Emil városi gyógyszerárban, a Fekete Sas-hoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Kisbb üzlethe y ség

a Belváros, Szent György-téren átadó. Cim a kiadóban.

Cukrász különlegességek

desszertek, torták stb. közismert legjobb minőségben **MANN** cukrászdában, Gyárváros. str. 3 2495 August (Andrássy-ut)

Ha

jó olvasmányt akar, ha gyorsan és pontosan akar értesülni az összes bel- és külföldi eseményekről, akkor

előfizet

a Déli Hirlapra, amely ma a legolcsóbb és legélénkebben szerkesztett lapja Romániának. Azzal, hogy előfizet h vi hatvan leiel

a Déli Hirlapra

nemcsak az ujságot kézbesítik ki mindennap pontosan a lakására, hanem potom pénzért, ugyszólván

ingyen

jut az összes irodalmi termékekhez, mert összes előfizetőink az előfizetési nyugta felmutatása ellenében a **Légrády-féle könyvker skedésben husz százalék engedményt kapnak** minden könyv után. Ezenkívül

részesese lesz

annak a kedvezménynek, melyet előfizetőinknek azáltal nyújtunk, hogy a **Légrády-féle kölcsönkönyvtárt havi negyven leiért** használhatják hatvan lei helyett. Így

minden jónak

és hasznosnak birtokába jut a Déli Hirlapra való előfizetés által. Siessen a Szentgyörgy-tér 4. sz. alá előfizetni!

Rikkancsok

fix fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek a **Déli Hirlap-nál**